

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

DO PROGRAMU *Jutro pójdę w świat*

DLA KLASY 6

ROK SZKOLNY 2024/2025

OCENA CELUJĄCA

- Otrzymuje ją uczeń, który twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia.
- Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości.
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych. Prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.

OCENA BARDZO DOBRA

Kształcenie literackie i kulturowe

- Wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem stylistyczno-językowym, merytorycznym i logicznym.
- Rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje, wzbogacając wypowiedź.
- Potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie. Biegłe posługuje się słownikami i encyklopedią.
- Samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy.
- Rozpoznaje gatunki literackie: baśń, legendę, bajkę, hymn, przypowieść, mit, opowiadanie nowelę i powieść oraz wskazuje ich cechy gatunkowe.
- Identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny lub reklamowy.
- Określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi.
- Bezbłędnie pisze charakterystykę postaci, opis przeżyć wewnętrznych, podejmuje próbę redagowania charakterystyki porównawczej i autocharakterystyki; określa motywację czynów bohaterów, ocenia ich postępowanie.
- Opowiadania twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów, charakterystyki.
- Formułuje przesłanie wiersza, popierając wypowiedzi odpowiednim cytatem.
- Określa funkcję środków artystycznych poznanych w klasie IV i V oraz w VI (epitet, porównanie, przenośnia, onomatopeje, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofa, powtórzenie, pytanie retoryczne).
- Objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach.
- Ten sam tekst potrafi przedstawić w formie streszczenia lub opowiadania. Redaguje list do postaci literackiej, list otwarty do konkretnego adresata oraz list oficjalny.

- Bezbłędnie pisze sprawozdanie ze spaceru, wycieczki, a w pracy poświęconej oglądanemu filmowi lub spektaklowi teatralnemu, podejmuje próby recenzji.
- Rozumie i poprawnie posługuje się terminami z zakresu epiki, liryki, dramatu, nowych gatunków literackich (nowela, odmiany powieści).
- Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową.
- Redaguje notatkę lub wniosek z dyskusji. Projektuje folder reklamowy.
- Wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych.
- Rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady.

Składnia i fleksja

- Potrafi wyjaśnić, od czego zależą formy odmiany rzeczownika.
- Odmienia zaimki. Wskazuje ich funkcję w zdaniu, uzasadnia zastosowanie skróconych form zaimków rzeczownych.
- Wyszukuje w wypowiedziach wykrzykniki i partykuły oraz właściwie je stosuje.
- Biegłe rozpoznaje formy gramatyczne czasowników, wskazuje czasowniki dokonane i niedokonane.
- Poprawnie określa tryb czasowników oraz zamienia stronę czynną na stronę bierną.
- Stosuje w zdaniu rzeczownik w różnych funkcjach składniowych (podmiotu, dopełnienia, przydawki).
- Rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym, omawia jego budowę.
- Omawia, podając przykłady, różne sposoby wyrażania orzeczenia oraz podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika.
- Przeprowadza klasyfikację wypowiedzeń, w tym zdań złożonych współrzędnie, rysuje ich wykresy.

Ortografia i interpunkcja

- Poprawnie stosuje wszystkie znaki interpunkcyjne w wypowiedziach.
- Poprawnie zapisuje „nie” z zaimkami i pozostałymi częściami mowy, zakończenia –i, –ji, –ii oraz zna i stosuje pisownię rzeczowników zakończonych na –ctwo, - dztwo, -stwo.

OCENA DOBRA

Kształcenie literackie i kulturowe

- Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania.
- Jego wypowiedzi pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy ortograficzne, interpunkcyjne.
- Potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi (przede wszystkim: opowiadanie twórcze z dialogiem, elementami opisu; charakterystyka z pogłębioną oceną postaci; opis przeżyć wewnętrznych, sprawozdanie ze spektaklu teatralnego, filmu; list oficjalny).

- Wskazuje środki artystyczne poznane w klasie IV i V oraz w VI (ożywienie, apostrofa, anafora, pytanie retoryczne) i próbuje określić ich funkcje.
- Dobra znajomość tekstu pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego.
- Poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy.
- Potrafi odróżnić tekst beletrystyczny od popularnonaukowego.
- Wskazuje podane środki stylistyczne w wierszu.
- Potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów.

Fleksja i składnia

- Poprawnie odmienia rzeczowniki przez przypadki, wydzielając końcówkę fleksyjną od tematu, wskazuje tematy oboczne.
- Zastępuje różne części mowy odpowiednimi zaimkami.
- Rozpoznaje formy gramatyczne czasowników, stosuje tryby i strony.
- Na konkretnych przykładach omawia sposoby wyrażenia orzeczenia i podmiotu, wskazuje przydawkę, dopełnienie i okolicznik.
- Podaje przykłady zdań złożonych współrzędnie (łączenie bezspójnikowe i za pomocą spójników).

Ortografia i interpunkcja

- Poprawnie zapisuje „nie” z zaimkami, zakończenia –i, -ji, -ii oraz stosuje poprawne zakończenia rzeczowników –ctwo, - dztwo, -stwo.

OCENA DOSTATECZNA

Kształcenie literackie i kulturowe

- W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii.
- W miarę samodzielnie potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi (przede wszystkim: opowiadanie twórcze z dialogiem, elementy opisu; charakterystyka; opis przeżyć wewnętrznych; recenzja ze spektaklu teatralnego, filmu; list oficjalny).
- Jego technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
- Zna odmiany powieści.
- Wie, co to jest nowela.
- Umie wyróżnić podstawowe elementy świata przedstawionego.
- Odróżnia podmiot liryczny od bohatera utworu.
- Zna środki artystyczne poznane w klasie IV i V oraz VI (ożywienie, apostrofa, anafora, pytanie retoryczne).

- Poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela, gromadzi słownictwo na zadany temat.

Fleksja i składnia

- Wyróżnia w tekście czasowniki w formie osobowej i nieosobowej; określa formę fleksyjną czasowników, rozpoznaje tryby czasowników . Określa funkcję czasowników w zdaniu.
- Odmienia podane rzeczowniki przez przypadki, oddziela temat od końcówki, wskazuje tematy oboczne.
- Rozpoznaje w zdaniu zaimki, przyimki, przymiotniki i liczebniki; potrafi rozpoznać ich związek z wyrazem określanym.
- Na łatwych przykładach omawia sposób wyrażenia podmiotów. Rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe.
- Nazywa w zdaniu części zdania (na prostszych przykładach). Układa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych.
- Wśród zdań złożonych rozróżnia złożone podrzędnie i współrzędnie.

Ortografia i interpunkcja

- Stosuje poprawny zapis „nie” z różnymi częściami mowy oraz poznanych zakończeń rzeczowników.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę tę otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Jego technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
- Wypowiedzi ustne świadczą o zrozumieniu analizowanego przez niego zagadnienia.
- W wypowiedziach pisemnych popełniane błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie.
- Stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela.

Fleksja i składnia

- Przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcję w zdaniu (na prostszych przykładach).
- Odróżnia zdania pojedyncze od złożonych i próbuje określać ich rodzaj. Łączy wyrazy w zespoły składniowe.

- Wymienia rodzaje zaimków.

Ortografia i interpunkcja

- Zna podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

OCENA NIEDOSTATECZNA

- Ocenę tę otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości w zakresie fleksji, składni, słownictwa, frazeologii, redagowania wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego przewidzianych podstawą programową.
- Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania w sposób zadowalający.
- Jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym.
- W wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, językowych, interpunkcyjnych.
- Nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.